

„Edinost“

Izidje enkrat na dan, razen sedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Narodna značka:

za celo leto . . . . . 34 kron
za pol leta . . . . . 18 „
za šest let . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 1 kron

Narodno se plačevati naprej. Na uslobo brez priložne narodne se oprava se odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v pettu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbe.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo. Narodno in oglašje se plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemuje tiskarstvo v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

„Koroška se pogreza“.

II.

Slovenci drugih pokrajin so vedeli pred jednim rodom ravno tako dobro, kakor vedo danes, da se koroški Slovenci ne rešijo sami od sebe, ako jim ne bodo pomagali bratje iz drugih slovenskih dežel. To nalogo so ti bratje prav dobro umeli in tudi izpolnjevali še pred 10 leti. Nemški radikalizem do poslednjih let ni na Koroškem tako silno in intenzivno razsajal, kakor razsaja sedaj, ko iz Nemčije dobiva največ moralno in tudi gnotno pomoč! In ravno sedaj, v takih kritičnih časih, so Slovenci tako nesrečni, da v glavni slovenski deželi ostajajo med seboj onemogli in ne dajejo drugim slovenskim deželam ne moralne ne gnotne podpore. Na Štajerskem in Primorskem imajo Slovenci sami dovolj opraviti v borbi proti nemškemu in italijanskemu nasprotniku in trpe dovolj vsled tega, da tudi njim kranjski Slovenci ne prihajajo na pomoč, kakor bi mogli in kakor bi bili moralno prisiljeni. Koroškim Slovincem je torej mogla in tudi morala prihajati izdatna moralna pomoč najbolj s Kranjskega!

Koroških rodoljubov v skupnosti ne moremo dolžiti, da niso izpolnjevali svoje dolžnosti. Malo je teh rodoljubov, in oni storijo, kar vedo in morejo. Vse drugo, kar nedostaja v primeru brambo, bi moralo prihajati od drugih; kakor rečeno, izlasti iz Kranjske. Iz te dežele pa še moralne podpore ne dajejo dovolj, kakor bi jim bila dolžnost. Če že družega ne moremo, vsaj klicati ter opozarjati ostale Slovence nam je možno! In na Kranjskem bolj, nego drugod. Na Kranjskem razpolagajo z dvema dnevnikoma, o katerih pogostoma ne vedo, kako bi ju primerno polnili. Koliko poročil in razprav, moralnih pozivov bi bili mogli razglasiti ravno tekom zadnjih let, a tega v pravem razmerju niso storili.

Prava ironija je v tem, ako piše »Slov. Narod«, da so »redke vesti«, ki mu prihajajo s Koroškega. Zakaj redke? Zakaj ne skrbe taki dnevnik sami, da bi bili natančno in pravočasno obveščeni o nakanah nasprotnikov, zasnovanih proti slovenskim Korotancem?! Ali je Koroško tako oddaljeno od Kranjske, da celo prvi slovenski dnevnik dobiva le redke vesti iz te tužne vojvodine?

Jednako lepo se podaje, ako piše »Slov.

Narod«: »Misliti je bilo, da je (namreč šola pri sv. Jakubu) trdnjava, ki je Slovenci ne morejo nikdar izgubiti«. Kako more slovenski dnevnik, ki hoče prvi določevati slovensko politiko, samo misliti, a ne dobro vedeti, kako se vse vsaki čas vrši v tako nevarnih krajih, kakoršna je zemlja koroških Slovincem?! No, gospóla kranjska imajo doma preveč opravkov, da bi mogla imei vestnih in natančnih poročil iz Koroške.

Še praška »Politik« se čuti prisiljeno, dajati lekcije slovenskim strankama na Kranjskem radi šentjakobške šole na Koroškem. Pomislimo le, da poizvedovanje se niso izvršila v jeden dan, in da so morali ukreniti v interesu Nemcev to in ono, predno so prišli do zaključka, da morejo odpraviti slovensko šolo in da so dobili za nemško šolo izmed 400 otrok celih 300.

V tem, ko vedo Nemci za vsaki svoj kotiček in za vsakega Nemca v oddaljenih zakotjih, Slovenci ne izvedo iz najbližjih in najvažnejših krajev, kaka nevarnost jim preti na takih razpostavljenih mestih! In to kljub razviti žurnalistiki Kranjski!

Ako »se Koroška pogreza«, pogreza se ne le vsled sovražne tuje sile, temveč tudi vsled nemarnosti in kratkovidnosti sedanjih političnih kolovodij na Kranjskem. Dejstva in razmere na Koroškem pa Primorskem, in v obče ob slovenskih mejnikih, obsojajo same od sebe sedanjo politiko kranjskih strank. V posebnem, tu navedenem slučaju je pa še sama najvažnost obsodila politiko obeh kranjskih tabornjev; članek »Koroška se pogreza«, s katerim so hoteli pri »Slovenskem narodu« mahitati tudi po koroških Slovincih samih, ovaja sam napačno in pogubno politiko Kranjsko v skupnosti.

Fr. Podgornik.

Iz govora drž. poslanca dra Ploja

povodom razprave o proračunu v seji zbornice poslancev dne 25. febr. 1902.

(Dalje.)

Pravosodje na Spodnjem Štajerskem.

Tekom debate bi navel še — in priznavam, da je to meni, ki sam pripadam sodnemu poklicu, jako težko, da pa smatram to za svojo najnujnejšo dolžnost kakor poslanca, da izjavim — le toliko, da so pra-

čes-li prodati svojo hčer radi najine koristi? Oh, to bi bila gnusna kupčija! Nesrečnica! Ali ne poznaš svojega deteta, njene nravi? Ali nisi opazila, da se je vrgla po svoji materi? Pa kaka bi bila posledica takemu zakonu, ako bi bilo sredstev, s katerimi jo prisilimo v to zvezo? V Luciji je živo, ogneno sreče, polno fantazije, a ob enem tudi polno energije. Lucija je strastna in zahteva več ljubezni, nego navadna deklica; v objemu izmozganega trgovca ne bi je našla ni mrvice. Pa kaj bi bilo? Iskala bi je drugje — morda v objemu kakega konjiškega častnika!

»Dobranic!« je zašripala Klara, stisnivši pesti.

»Da, v objemu konjiškega častnika, gospa! Je li to sreča? Ne! To bi bilo samo nadaljevanje najinega romana.«

»Dosti! Dosti!« je zakričala Klara, iščoča odduška svojemu srdu, »jaz nisem prišla semkaj, da me boš žalil, da mi boš očital stare historije, za katere nikdo več ne vprašuje. Prišla sem radi sreče svojega deteta, ker je vendar prva dolžnost starišem, da preskrbe svoje dete. Ob bedi ni sreče. Jaz da želim svoji hčeri pripraviti roman! Ali pa ne bi bil večji roman, da jo damo tistemu ne-

vosodne razmere na Spodnjem Štajerskem take, da slovensko prebivalstvo nima nikakega zaupanja v nepristranost in pravičnost justice. (Pritrjevanje).

Za dostojanstvo in ugled državnih oblasti ter državno avtoriteto.

Gospóda moja! Kakor sem že rekel, nima vlada toliko poguma, da bi se postavila nasproti načinu imenovanja, kakor se vrši na Spodnjem Štajerskem in tudi v Istri, nima poguma, da bi zahtevala in delovala na to najenergijeje, da bi se državni organi, naj že pripadajo tej ali oni narodnosti, v izvrševanju svoje službe, ki naj bi vendar koristila vsem narodom Avstrije na enak način, vzdrževali vsake pristranosti, vsake narodne nestrpnosti, in da bi na enak način čuvali narodne, politične in socialne pravice ter koristi vseh narodov. Ta zahteva naša je menda vendar jako opravičena, in jaz menim, ako bi vlada hotela vstreči tej zahtevi naši, bi s tem dosegla to, kar ravno želimo izsreca, da bi se ojačili dostojanstvo in ugled državnih oblasti ter državna avtoriteta.

Neodvisnost in nepristranost sedanje vlade.

Sedanja vlada zatrja ob vsaki priliki, da ona ni pod gospodstvom kateresibodi stranke. Ona pravi, da se nikdar ne odreče svoji nezavisnosti, kajti njena nezavisnost je ob enem tudi njena nepristranost. Tu pa bi jaz že vprašal spoštovano vlado, kje je ostala ta toli slavljena neodvisnost, ko jej je (vladi) nastala potreba, da v proračunskem odseku označi svoje stališče nasproti znani resoluciji člena ustavovernega veleposestva, grofa Stürgkha, te Egerije (svetovalka in vedeževalke) sedanji vladi — ne vem, ali koncesionirani, ali nekoncecionirani, ali zaželjeni ali nezaželjeni, ali resnično igra ta gospod Egerije vlade.

Zakaj ni vlada, ko je grof Stürgkh uložil svoj resolucijski predlog, zahtevajoči, da se slovenski gimnazijalni razredi v Celju odpravijo, našla nepristranosti in iz te lastnosti izhajajočega poguma, da bi bila podala izjavo, kakoršno je res dala ob vprašanju češkega vseučilišča v Brnu, da je namreč vprašanje celjskega slovensko-nemškega nižjega gimnazija smeti rešiti le v popolnem sporazumljenju obeh narodov?

Vlada, ki zatrja o vsaki priliki — in njegova ekacelena gospod ministerski predsednik je to še posebno povdarjal povodom

zrele mu sanjaču, tistemu kmečkemu sinu? Kako srečo bi si pridobila žnjim? Povej vendar, kako misliš torej ukreniti?

»Jaz sem s teboj sklenil dogovor, da moreš po svoji volji živeti in gospodariti«, je odgovoril Dobranic odlično in ti mi priznaš menda, da se točno držim tega dogovora, da ga nisem kršil v ničemer, da sem se celo žrtvoval za to. Ali glede otrok nisva sklenila nikakega dogovora, z otrokoma ne boš gospodarila ti! Jaz sem tu oče in gospodar. Čudno umevaš ti srečo, ali je tudi ne moreš umevati druguč, ker si na potu svojega življenja izgubila svoje sreče. Nu, jaz ti pravim še enkrat, da svoje hčere ne prodajem. Kaj imaš ti proti Vladimiru? Mlad je, tudi najina hči je mlada. Ali Vladimir je pošten, Vladimir je marljiv, Vladimir je iz stare, čestite rodbine, ki ima zadostno inetje za skromno življenje, da, Vladimir bo danes jutri izvrsten in ugleden človek, in ne dvomim nimalo, da v kratkem času dobi mesto, ki mu bo vrhu imeja donajalo tudi lep zaslužek. Kmetu se rogaš? Seveda, tebi bi se hotelo gospodstva, morda tudi baronije? Da, sedaj, po tolikih skušnjah, sedaj, ko je ni več poti nazaj, čuti, koliko prokletstva je za naš narod v tem, da vsakdo hlepi le

razprave o dispozicijskem fondu — da ne bo dopuščala, da bi se narodna posest kršila, bi se bila vendar morala čutiti dolžno povedati čленu ustavovernega veleposestva, njegovi ekacelenci gospodu dvornemu svetniku grofu Stürgkhu, da je s toli povdarjano in tolikokratno izrekano voljo in pripravljenostjo nemških strank, in izlasti ustavovernega veleposestva, za sodelovanje na povspesevanju delavnosti zbornice, v kričečem nasprotstvu, ako se v visoko zbornico meče užigalna baklja z resolucijskim predlogom, katerega vsi oni, ki objektivno sodijo o kulturnih vprašanjih, označajo kakor nasilen napad, kakor atentat na kulturno posestno stanje Slovincem na Spodnjem Štajerskem. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 7. marca 1902.

Državni zbor. — Razprava o dogodkih v Trstu. (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.) Posl. dr. Straucher (Žid) se je pritoževal radi namišljenega preganjanja Židov v Avstriji ter je trdil, da se židovska dekleta odvajajo in zapirajo v samostane. Ker se je govornik preveč oddaljaval od predmeta, mu je podpredsednik, po večkratnih opominih in potem, ko ga je radi žaljivih izrazov večkrat pozval na red, odvzel besedo. Temu je sledila razprava o poročilu o dogodkih v Trstu. Govorili so posl. dr. Ellenbogen, Spinčić in Hortis, ki so utemeljevali svoje minoritetne predloge. Dr. Ellenbogen je najostreje obsojal dr. Fuchsovo poročilo, na kar ga je predsednik opominjal, da seza predaleč. Temu opominu so socialisti živahno oporekali. Posl. Eidersch je vskliknil: »Tukaj se ne more prestopati mej, gospod predsednik, ker tukaj v dvorani ni stotnjaj vojakov«. Dr. Ellenbogen je, nadaljujé svoj govor, dejal, da je bilo proglašanje izjemnega stanja v Trstu čin frivolnosti od strani vlade. Dr. Fuchsovo poročilo da je pravi unicum v vsem parlamentarnem življenju, ker da to ni nič drugega, nego nezavedno ponavljanje onega, kar je navedla vlada v svoje opravičevanje. V tem vladinem opravičevanju bilo je mnogo protislovij, katerih pa poročevalec v svoji površnosti ni zapazil ter je kakor papiga zblebetal vse, kar je govoril ministerski predsednik. Govornik je ponovno zatrjeval, da vladin opis dogodkov, posebno pred

za gospodstvom, za udobnostjo, a malokdo mara za delo, malo kdo je med nami tako jak, da bi življenje svoje urejeval po svojem imetju«.

»Ti bi torej dovolil, da nam Lucija gre za tem mladičem«, je vprašala Klara porogljivo.

»V ta hip ne more biti še niti govora o ženitvi. Mlada bi se še le mogla vzeti, ko Vladimir pride do kakega stalnega mesta. Ali stvar se mora že sedaj spraviti na čisto. Vladimir je učitelj najinemu sinu in prihaja vsaki dan v našo hišo. Tajno ljubkovanje med njim in mojo hčerjo brez znanja starišev mora nehati. Bolje je, da se očitno ve, da se vzameta kedaj. Nevarnost je vsakako manjša.«

»Saj govoriš ti tu, kakor da jo je mladenič že zaprosil?«

»Jaz nočem zgubljeni časa s praznimi formami, a vem prav dobro, kaj mi treba storiti, da ne bom kršil pristojnosti. Ali stvar se mora izvršiti. Enkrat za vselej hočem zapreti pot tvojim lahkomišljenim kombinacijam; a ako ne spravim vse na čisto, takoj sedaj ne bi Vladimir smel prihajati več v našo hišo. (Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-1-6.

IV.

»Slutila sem, da ne stojimo dobro. Zato sem te vprašala. Mi ne moremo detetu nič dati, a za srečo Lucijino morsmo skrbeti. Lucija je pametna in lepa deklica. Mnogo sem že razmišljala o tem. Snubačev ima dosti mnogo upanja je, da dobi dobrega moža. Izberimo jej najimovitejšega. Lucija bo srečna, imovitost zeta nam bo morda v rešitev. Jaz imam popolnoma opravičenih nad. Vem za človeka, izredno bogatega — sicer ni mlad —, ki mi je že desetkrat prišepnil: »Oh milostiva gospa, da bi mogel biti jaz Vaš zet!« Ti poznaš Topolča, nobiliziranega veletržca«.

»Pa to, to imenuješ ti srečo? Pfui, Klara! Ni li dosti, da smo midva propala, da nama je duša za vse življenje napolnjena pelinom? Ni-li zadosti, da je najino življenje izgubljeno? Tudi to mlado, bujno življenje svoje hčere hočeš privezati na dneve odživelega človeka, katerega ona ne more ljubiti? Ho-

velikim trgov, ne odgovarja resnici, ker množica da ni dala nikakega povoda, da bi bili vojakim morali rabiti orožje, kar dokazujejo izjave neštevilnih prič, med temi častnikov samih.

Govornik je dalje pobijal trditve, da je policija zavkazala sneti žalovalne znake samo tam, kjer so bili postavljeni vsled pritiska demonstrantov, ker na povelje policije morali so sneti znake tudi nekateri v Trstu bivajoči državni poslanci, kateri so jih bili izvesili iz lastne volje. Govornik je očitil poročevalcu, da se je v svojem poročilu postavil na stran Lloyda in da skuša na jezuitski način obdolževati delavce, da so na nezakonit način hoteli uveljaviti svoje zahteve. To zatrjevanje, je dejal govornik, je nesramno-drzna laž. Govornik je očitil dalje poročevalcu, da ni niti z besedo omenjal, kako se je vlada v tej zadevi vedla nasproti Lloydu. Mesto, da je vlada dala Lloydu na razpolago mornarje od vojne mornarice, morala bi bila od Lloyda zahtevati, naj pod vsakimi pogoji in za vsako ceno vzdržuje poštne vožnje. Mi moramo protestirati proti temu najodločnejše, da se vlada o konfliktih med delodajalci in delavci vselej postavlja na stran delodajalcev. V nadaljevanju svojega govora je dr. Ellenbogen dokazoval, da se je izjemno stajanje proglasilo samo zato, da se reši tržaški namestnik. Poročilo je govornik označil kakor poročilo policijske duše, ne pa poročilo narodnega zastopnika. Dr. Ellenbogen se je obrnil potem do nemških strank in jih pozival, naj glasujejo proti poročilu, ker zanje, ki se vedno bahajo s tem, da so branitelji ustave, bilo bi sramotno, ako bi sedaj glasovali v prilog izjemnega stanja. Govornik je nadalje omenjal, da če tudi se je podrl nekaj plinovitih svetilk, ni bilo radi tega še nikakega povoda streljati na ljudstvo, ker človeško življenje je vendar več vredno, nego par plinovitih svetilk. Govornik je citiral tudi besede nekdanjega ministerskega predsednika, grofa Taaffe-a, ki je pred leti — ko se je o nemirih na Dunaju zažgalo nekaj praznih sodov — rekel: »To pustošenje je sicer zelo obžalovanja vredno. Ako pa pomislim, da bi bili vojniki streljali na množico, ako bi bili prej prišli, imeli bi tako pred seboj trupla mrtvih, kar bi bilo veliko bolj obžalovanja vredno, nego nekaj praznih sodov«.

Posl. Spinčić je v uvodu svojega govora omenjal, da nima sicer nikakega povoda, da bi vlado in posebno še njene organe v Primorju, jemal v svojo obrambo; ali na podlagi pričevanj oseb, ki so bile v kritičnih dneh v Trstu in na podlagi došlih mu pismenih poročil zadobil je prepričanje, da je posebno vojaštvo izkazalo mnogo potprezljivosti in da je še-le v najhujšem momentu bilo prisiljeno poslužiti se orožja, kakor tudi da je v mestu vladal velik strah in veliko vznemirjenje med ljudstvom, tako, da je bilo potrebno poslužiti se izjemnih odredb, da se je preprečilo večje zlo. Posebno pa velja zgorajnavedeno glede postopanja nadporočnika Köppla. Ljudje, ki so bili takrat navzoči, pripovedovali so govorniku, da je bilo vojaštvo provocirano. S tem pa noče nikakor reči, da ne bi bila vlada, toliko pred 13. februarjem, kolikor tudi pozneje, storila mnogo pogrškov. Vodstvo Lloyda je grešilo s tem, da ni upoštevalo zahtev delavcev, oblast pa s tem, da n pravočasno posegla vmes. Naj že glasovanje izpade tako ali tako, vlada itak stori to, kar bo njej prav, ker ima glasom zakonov sama odločevati, kedaj jej je treba odpraviti izjemno stanje. Treba pa je skrbeti za to, da se v bodoče ne bo moglo več kaj takega pripetiti. — Govornik se je potem pritoževal, da tržaški Slovenci ne uživajo nikakih pravic ter da oblastva postopajo žnjimi, kakor se sužnji. V novejšem času se je slovenski jezik iztisnil celó iz cerkva. Govornik je omenjal na to pripomočke, katerih naj bi se posluževala vlada, da prepreči ponavljanje takih žalostnih dogodkov v tržaškem mestu. Rekel je, da treba v Trstu nastaniti več vojaštva, ker, ako bi se bilo o času demonstracij uporabilo po mestu več vojaštva, imele bi bile množice pred istim več strahu in ne bi bilo treba posluževati se orožja. Dalje je omenjal, naj bi se v Trstu vsprejemali na dela samo domačini, ker tuji elementi, katerih je sedaj v Trstu vse polno, so le v škodo in nesrečo domačinom. Moralo bi se tudi skrbeti za versko in moralno odgojo ter spreminiti ves vladni sistem na Primorskem tako, da bi se vsem državljanom delila jednaka pravica.

Ko je še posl. Hortis govoril ter pobijal trditve v dr. Fuchsovem poročilu, se je seja zaključila in se je nadaljevanje te razprave odložilo na bodočo sejo.

Jurija Schönereja — avstrijska lojalnost. Predvčerajšnjim nam je naš dobri znani korespondenčni biró prinesel veliko presenečenje. Navadno se vodovje njega poročil kaj počasi in leno vali dalje, in nam je, kadar čitamo ta poročila, kakor tedaj, kadar gledamo skozi šipe okna, kako — pada dež. Oh, kako monotonen, dolgočasen je milieu takega deževnega dne ...! Le kadar so avstrijski ljubljenci in varčevci vsake avstrijske vlade, Nemci in Italijani, nakurili kako nlepo, tedaj postaja živahnije po vodni vršini poročil korespondenčnega biró; monotonnost in jednoličnost se umikata živahnosti barv, ki naj vsemu dogodku dajo tako lice, da ne bo bolelo Nemcev in Italijanov. In če je možno ob enem, tako mimogredé in po vrhu, Slovanom priti na hrbet kaj odijoznega, tem bolje — zadeti sti dve muhi z jednim mahom.

Torej: ko treba poročilom dati nekoliko znane protislovenske tendencije avstrijskega zistema, postaja naš korespondenčni biró nekoliko bolj gibčen, elastičen; sicer pa je trd, koščen, suhoparen in dolgočasen, kakor najbolj dolgočasen jesenski dan, tako, da jemljemo njegova poročila v roko brez vsega strahu, da bi nas vznemirila.

Ali kakor rečeno: predvčerajšnjim nas je skrajno presenetil se svojim poročilom o seji zbornice poslancev na Dunaju. Da ni bila to senzacija? Pomislite: Jurij Schönere, Bog Nemcev »in der Ostmark«, najzvestejši romar na Bismarckov grob, graditelj velike Nemčije iz avstrijskih pokrajin, je interpeliral v zbornici in je dajal izraza svojemu ogorčenju, da uprava hotela »Beau Rivage« v Ženevi, kjer je pokojna cesarica Elizabeta po dogodivšem se umorstvu ležala na mrtvaškem odru, grdo izrablja ta dogodek v svoje dobičkarske namene, zбоk česar je interpelant prijel avstrijsko vlado za vrat, da-li ne misli ukreniti potrebnog, da se rečeni hotel nakupi? Jurij Schönere je zahteval od vlade, naj nemudoma zahteva potrební kredit in poskrbi, da se pokojni cesarici tam postavi spomenik.

Da-li ni to senzacija! Jurij Schönere hoče proslaviti avstrijsko cesarico! Iz Savla je postal Pavel! Korespondenčni biró nam je prinesel veliko senzacijo — ali napamari nas je vendar! Senzacija je bila v rečnici le dozdevna, ker je korespondenčni biró ostal zvest svoji stari lepi tradiciji, da le kolikor možno blizu — nič ne pove. Ko smo pa danes čitali podrobneja in boljša poročila o dotični seji, smo videli, da to ni bila nikaka senzacija, da je marveč Savel ostal Savel, da je storil zopet, kar dela vedno, da avstrijska lojalnost Schönerejeva še vedno sega, kamor je segala poprej — do groba Bismarckovega in do prestola Hohenzollerncev.

Kajti Schönereju se niti sanjalo ni o tem, da bi postavil spomenik avstrijski cesarici, ampak proslaviti je hotel spomin »der gefallenen Fürstin aus dem uralten deutschen Geschlechte der Wittelsbacher (bavarska dinastija).

Korespondenčni biró nam sicer ni povedal tega, ali sedaj vemo vendar, da tudi iz te interpelacije Jur. Schönereja, tega terorizovalca vseh avstrijskih Nemcev, je gledalo — vsemensko neavstrijsko kopito. Ta vsenemška tendencija Schönerejeva se nam pa kaže na demonstrativen način v dejstvu, da vsa interpelacija niti z besedo ne omenja Habsburžana, ki je bil soprogram pokojni cesarici.

Glasovanje o dispozijskem fondu. Ako le možno še nesrečaje, nego sklicevanje na »polpretekli čas« in na češke veleposelnike, je sklicevanje na konfuzijo v centru in »Hrvatsko-slovenskem klubu«. Pripoznajmo, da je bilo res tako, kakor opisuje gospod poslanec! Pripoznajmo, da je bila v rečenih dveh klubih res konfuzija! Pripoznajmo, da opozicijsko nastopanje govornikov iz obeh klubov v proračunski razpravi ni bilo v soglasju z glasovanjem za prehod v podrobno razpravo. Pripoznajmo to invpršajmo se: je li bilo postopanje naprednih poslancev kaj drugačno? Ni li njihov govornik, dr. Ferjančič, nastopil tudi skrajno opozicijsko, pa naj je bil tudi vpisan kakor progovornik?! Po hudih in opravičenih zatožbah dr. a Ferjančiča na naslov vlade, je bit možen le en sam Logičev sklep: proti vladi!! A če pomislimo potem, da je klub naprednih po-

slancev odločil celo glasovati za dispozijski fond, moramo reči, da je bilo še večje navskrižje med nastopanjem in glasovanjem kluba liberalnih poslancev, nego pa obeh drugih jugoslovanskih klubov!

Dalje pa ne smemo pozabiti, kako velikanška razlika je, če glasujem za prehod v podrobno razpravo o proračunu, ali pa, če glasujem za dispozijski fond! Z razpravo o proračunu dajemo državi, z glasovanjem za dispozijski fond dajemo vladi! Proti razpravljanju o državnem gospodarstvu more biti le oni, ki negira državno gospodarstvo!! Naši poslanci pa nočejo tega; njim je marveč v dolžnost opozarjati na grehe tega gospodarstva ter zahtevati, da bo to gospodarstvo racionalno, da nam bo država dajala, kar nam je dolžna dajati za naš gospodarski in kulturni razvoj!!

Pa še nekaj važnega je tu! Naši poslanci morajo želeti, da pride tudi do podrobne proračunske razprave, ker jim je to skoro jedina prilika, ko morejo pred širokim svetom razgrniti sliko z vsemi detajli o položaju našem ter pred forumom velike javnosti iznašati naše tožbe in pritožbe, da morejo za njimi tudi novine povedati narodu, česar ne bi mogle sicer, ali vsaj tako naravnost ne!

Gospod poslanec navaja v opravičenje glasovanja členov liberalnega kluba tudi grehe klerikalne stranke na Kranjskem, ki da je radi svoje gospodarske organizacije vladi zapisala svojo dušo. Mi smo zadnji, ki bi hoteli olepševati narodne in politične grehe sedanjih voditeljev te stranke! Ali greh sosedane opravičuje še nikogar, da tudi on greši.

Če je politika klerikalne stranke res taka, kakor jej očita gospod poslanec, potem je bila liberalnim poslancem tem nujneja dolžnost manifestirati, da njihova politika ni taka, da je — bolja!

Slednjič se sklicuje gospod poslanec na vse postopanje slovenske delegacije od Taaffejevih dob sem. Govorili so vedno opozicijsko, a glasovali da so lepo tudi za dispozijski fond! Tudi teau ne oporekamo. Saj je bilo ravno to postopanje naše delegacije v minulih časih v povod neprestanim rekriminaacijam našim. A zopet moramo prigovarjati: iz tega, da je bila politika slovenske delegacije v minulih časih zgrešena, ne sledi še, da mora bit zgrešena sedaj in ostati zgrešena za vsobodočnost. Najmanje pa bi bili pričakovali, da bomo ravno v »Slovenskem Narodu« čitali tako argumentacijo. Saj je ravno ta list tisti, ki nam dana dan govori na ušesa, da so minoli nekdanji časi, ko je bila možna starokopitna slovenska politika; sedanjí časi da zahtevaje povsem drugačne, nove, modernizirane politike! Kdo bi se torej ne prijel za glavo, ko čita sedaj v istem »Slov. Narodu«:

»Tej dobri ali slabi, — vsakakor pa tradicionalni navadi se naprednim poslancem ravno sedaj ni videlo potrebno se izneveriti in zato je govoril njihov govornik med progovorniki, je govoril opozicijsko in so glasovali za specialno debato in za dispozijski zaklad.«

Čitatelj — razmišljaj! S tem se poslavljamo za sedaj od gospoda poslancea, da se prihodnjič nekoliko pozabavamo s člankarjem, ki je v »Slov. Narodu« od minolega torka iz evetja svoje znane — ljubeznivosti plel veace »velikim tržaškim politikom.«

Ponesrečen naskok na dinastijo Obrenovičev. Danes došle vesti zatrjajo, da se oni psevdogeneral, ki je hotel uprizoriti ustanek v Srbiji, ni imenoval Rade Alavantić, temveč, da je njegovo pravo ime Milan Radovanović. Pred časom je bil mož nadporočnik v srbski vojski in si je pred šestimi leti spremenil svoje pravo ime v Rade Alavantić. — Orožniški stotnik Nikolić, oni, ki je ustrelil Radovanovića (Alavantića), povišan je že v majorja. Za časa atentata na razkralja Milana bil je Radovanović v Belogradu. Ker je bil tudi on umešan v ta atentat, bil je takrat obsojen na 20 letno ječo. O priliki poroke kralja Aleksandra pa je bil Radovanović izpuščen na svobodo in je od tedaj živel v Mitrovici, od kjer je tiral propagando za kneza Petra Karagorgjevića. — Karagorgjevićevi prijatelji zatrjujejo, da Radovanović ni bil v nikaki zvezi z njim ter da je vso to stvar umetno uprizorila srbska vlada; srbski vladni krogi pa menijo, da ni bil to resen poskuš za uprizoritev revolucije, temveč, da je Karagorgjević hotel le oživiti spomin na svojo osebo.

Tržaške vesti.

Pogreb pokojnega Josipa Katalana je bil v najlepše spričevato, kako prav smo imeli, govoreči o »smrti poštenjaka«. Župljani rojanski so pokojnemu Katalanu pridedili pogreb, dostojen narodnega poštenjaka. A ob tej priliki smo videli tudi, kakó poštenje imponuje tudi nasprotniku! Udeležba na pogrebu je bila mnogoštevilna: od župljanov rojanskih je prišel, kdor je le mogel. Pa niso prišli le domačini-narodnjaki ter so nišljeniki pokojnega; tudi nasprotniki niso mogli drugače, nego da so spominu pokojnika položili tribut spoštovanja. A najzgovorneji dokaz, kaka blaga duša je bil pokojnik, je bil ta, da je bilo na pogrebu gospóde iz mesta (došle s kočijami), s katero je bil pokojnik v zvezah. Lep pouk so dobili odpadniki na pogrebu Katalanovem: pouk, da le oni je v resnici spoštovan tudi od nasprotnikov, ki je poštenjak, ki je značaj, ki je — mož!

Pokojniku pa še enkrat: blag spomin med nami!

Zavod sv. Nikolaja. (Zvršetek.) Ker smo se bale, da nam »Tržaška posojilnica in hranilnica« ne dovoli vse potrebne svote, smo se v stiski obrnile do vseh slavnih županstev po Slovenskem v trdni nadi, da nam vsaj kolikor toliko priskočijo na pomoč. Ali kruto smo bile prevarjene v tej nadi svoji. Od vseh županstev so se odzvala: iz Litije (ki se vsako leto odzivilje s primernim doneskom), iz sv. Križa na Vipavskem, iz Črnomlja, Cirknice, Nakla pri Kranju, Družogó na Štajerskem, Hrenovíc in Loža pri Rakeku. Torej osem od vseh županstev po Slovenskem. Težko nam je bilo, da naša županstva kažejo tako malo zmisla za ustanovo, ki je koristna v veliki meri — respektivnim občinam samim, da niti ne govorimo o moralni in narodni pomembnosti iste za ves narod! Lahko bi skoro trdile, da je še malokatera občina na vsem Slovenskem, kateri ne bi bil že koristil naš zavod.

Me vršimo delo rodoljubja, delo človeškega usmiljenja. A ker nimamo sredstev, smo prisiljene apelirati do usmiljenih src, do čuta človekoljubja! Ako je zavod že toliko — lahko rečemo to — podaril dotičnim občinam, obvarovavši jih raznih stroškov za svoje pripadnice, a se občine kažejo povsem brezdušne za vse to: koliko vzvišenejše nam mora videti oni drugorodec, ki nam zaupa 11000 gld., zadovoljuje se z intabulacijo na drugem mestu!!

Jaz ljubim svoj narod, a ravno zato, ker ga ljubim, me boli, da ravno njega prvi poklicani zastopniki, občinska zastopstva, kažejo tako malo zmisla za vzvišene plemenite namene — za korist naroda! Dajte, ganite se torej! »Dom« imamo sicer, ali plačana še ni! Saj ne zahtevamo Bog ve koliko! Vsaka občina naj da po par goldinarjev, da bomo laglje nosile breme, ki smo si je naložile. Pomozite nam, da se ne le ohrani, ampak da se bo dalje razvijal »dom«, namenjen hčeram naroda od vseh krajev domovine, zavetišče pred neštevilno nevarností velikega trgovskega mesta!

Vsem onim pa, ki so kakor si bodi pripomogli, da se je naša goreča želja uresničila, kličem še enkrat: Bog poplačaj stotero!

Zmagoslavja.

Poljsko »Kolo« o dogodkih v Trstu. Poljsko »Kolo« je sklenilo glasovati — kakor se že pri teh gospodih samo ob sebi umeje — za predlog poročevalcev. Ob enem pa je sklenilo resolucijo, s katero se vlada pozivlja, naj v vseh večih mestih redarstvo reorganizira in pomnoži, da bo moglo o večih neredih vspešno posezati vmes. Če pa je neobhodno posebno, da se rekvirira tudi vojaštvo, naj se najprvo upotrebi konjica, a za slučaj, da se mora rekvirirati pehota, naj uporablja golo orožje, in če mora rabiti puško, naj se jej dajo drugačne in ne vojne patrone.

Navajamo to resolucijo, ker nas spominja zanimivega članka, priobčenega v našem listu po izgreduh v Trstu pod naslovom »Slepe salve«.

Stanje žrtev tržaških nemirov. Mizar Alojzij Dugulin, ki je bil ustreljen v desno nogo, mogel je včeraj zapustiti bolnišnico. — Tudi stanje drugih ranjencev se polagoma boljša ter celó težko ranjenih Fitzka, Lčena in Kodermaca.

Neodpustna nemarnost. Prejeli smo: Nekaterim županstvom je res škoda iti na roko! Neka tukajšnja narodna družina je pisala, oziroma dala pisati štiri pisma na neko županstvo na Štajersko. V teh pismih se je pripisalo in rotilo, naj dotično županstvo pošlje »Domovnice«, katero so prozile ra-

bili k prošnji za pridobitev domovinske pravice v Trstu. Da si so bila pisma priporočena — ni dotična družina na vsa štiri pisma prejela nikakega odgovora in razume se, da tudi domovnice ne. Še le po petem pismu, v katerem se je županstvu zagrozilo s posledicami, je isto doposlalo naproseni dokument!

Pol leta je že zgubljenega, kar bi v slučaju, da kedo od omenjene družine ponesreči, morala dotična občina slano plačati! Res je sicer, da se tudi slovensko novinstvo vse premalo briga za poučevanje županstev in posamičnikov v tej prevážni stvari, ali vsejedno bi smeli pričakovati vsaj od županstev, da bodo umela zastopati koristi svojih občinarjev!

Mi apelujemo še enkrat na vsa slovenska županstva, naj ne delajo sitnosti o izdavanju domovnic, ker jih lahko doletijo, da bodo morala tako postopanje drago plačevati!

C. k. vlado pa prosimo, naj že vendar enkrat reši pravilno in pred več meseci vložene prizive! Do sedaj smo nekako potrpeti, vedoči, da gospóda nimajo časa; sedaj pa moramo govoriti in zahtevati najodločneje, da se 6—8 mesecev stari prizivi že rešijo enkrat. Ako smemo zahtevati od magistrata, da nam v 6 mesecih reši prošnje, menimo, da smemo zahtevati tudi od vlade, da se tudi ona istotako požuri z reševanjem prizivov.

Papežev blagoslov. Resna, preresna stvar je, ko se narodi in posamičniki bližajo sv. Stolici, izlasti pa o taki priliki, kakor je dan jubileja 25 letnice papeževanja. Kjer ne vladajo tako besni odnošaji, kakor na Kranjskem, se je videlo, da so se vse stranke v miru in spoštovanju ujediniše pred velikim Leonom XIII. Pa tudina Kranjskem je ogromna večina — tudi liberalne stranke soglašala z ljubljanskim županom, ko je predložil sv. Očetu udanostne čestitke ljubljanskega meščanstva. Tu se je čul zopet oni glas svobodnega ljubljanskega prvega meščana, kateremu bi se s ponosom pridružili vsi prejšnji uredniki »Slov. Naroda«, ki so v prvi vrsti služili slovenski domovini. — Zato se vzbuja neugodno čustvo v vsakem slovenskem možu, ko čita v »Slov. Narodu« ono zasmehovanje in preobračanje papeževnega blagoslova. — Ne, to ni slovensko!

Vrlo dobro! Pišejo nam: Kakor se čuje, se je že oglasilo precejšnje število gospodov, ki žele, naj bi se v okrilju našega »Sokola« ustanovil popoln orkester! Ta korak bi bil velevažen za nas tržaške Slovence, posebno sedaj, ko se bližamo onemu času, ki nam odpre novo in najpotrebnejšo trdnjavo — »Narodni dom«!

V mestu imamo mnogo že izvežbanih, ali vsaj deloma izvežbanih moči, katere bi, ako se združijo na poziv v večerajšnji »Edinosti«, lahko mnogo koristile »Sokolu« in socialnemu življenju tržaških Slovencev sploh.

Vremenski vestnik. Včera: toplota ob 7. uri zjutraj 6.0 ob 2. uri popoldne 12.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.2 — Danes pisma ob 7.42 predp. in ob 8.22 pop.; oseka ob 1.17 predpoldne in ob 1.25 popoldne.

Društvene vesti.

Za veliki jubilejni koncert »Slovenskega pevskega društva« vlada vsestransko zanimanje ne le v mestu in po okolici, ampak tudi izven tržaškega ozemlja. Intenzivneje je to zanimanje posebno pri bratskih pevskih društvih. Iz gotovega vira doznajmo, da se pevsko društvo »Zvon« na Opčinah udeleži slavnosti polnoštevilo ter da se društvu pridružio vsi tamošnji prvaki in mnogi drugi vaščani. Ta vsehvalevreden rodoljubni sklep pevskega društva »Zvon« bo gotovo vspodbujal druga bratska društva, da se tudi ona udeležijo slavnosti v tako častnem številu.

Nestrpno že se pričakuje, kakov program razvije »Slovensko pevsko društvo« o priliki te za društvo toli častne slavnosti. Upa se, da nam društvo prej ko prej poda obljubljeni mnogoobsežni program.

»Slovensko pevsko društvo« pozivlja še enkrat vse gg. pevce in pevke, da se v polnem številu udeležijo skupne vaje z orkestrom danes zvečer točno ob 8½ uri v telovadnici »Tržaškega Sokola«, ulica Coroneo. Povdarja se, da je toli nočoj, kolikor na naslednjih glavnih skušajah nepevcem zadržan vstop.

Pogrebno društvo »Arimatej« v Barokovlah je darovalo na obnem zboru dne 16. m. m. za dijaško kuhinjo v Trstu 20 kron.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Dr. Kosta Vojnović**, poslanec dež. zbora dalmatinskega, je slavil te dni svoj 70. rojstni dan. Člen deželnega zbora dalmatinskega je bil Vojnović že od leta 1864—1875. O zadnjih volitvah je bil zopet izvoljen. A ni delaven samo na polju politike, ampak tudi na polju literature, izlasti je se svojimi raziskovanju po arhivih opisal vse javno življenje v Dubrovniku v minulih časih.

× **Nesrečna smrt deteta.** Iz Klanca nam poročajo dne 6. t. m.: V vasi Crnotiči, občine Očizla-Klanec, je neko 1-letno dete (dekletce) padlo v apnenico in našlo tako nesrečno smrt.

× **Sled ubeglega vojaka.** Iz Podgrada nam pišejo:

Minola predpustna doba je marsikaterega lahkoživeca izvabila v svoje »kolo«. Tako se tudi neki neki vojak z Reke, ki se je zavedal nekdanje »zlate slobode« svoje, ni mogel več videti živega v vojaški suknji. Kaj je hotel tredi družega nego iz lastne volje zapustiti trdi vojaški stan, ali kakor se tudi sicer pravi: desertirati! Pot ga je privedla v neki kraj na Kastavčini, kjer so ljudje že po naravi kaj veseli ter posebni častileci vladarja »Kurenta«. Poleg tega so si privoščili svoj obligatni ples. Česa si je torej še več želela naša dobra vojaška duša? No, še nekaj mu je delalo preglavice. Zabavati se brez dovoljenja onih, ki imajo pravico njega nadzorovati, tudi ni kar si bodi. Tedaj ni se dolgo umišljaj, kaj bi storil. Pregovoril je nekega tudi veselega mladeniča, da sta si zamenjala obleki, češ, še v »škaramate« bi rad šel. Bajonet s pasom in ostale zašitke na suknji, to je že moral kakorsibodi odstraniti, da bi ne bilo preveč sumljivo. Preoblečeni vojak jo je na to popihal! — 4. t. m. zjutraj pa je neka deklica, imenom Antonija Ladič iz Račice hšt. 72, grabila listje v borovem gozdiču med Podgradom in Račicami in sicer nad cesto, ki vodi z Reke v Trst. Kar naenkrat je zagledala nekaj, ki je podobno orožju. Bil je vojaški pas z bajonetom, in našitki (polkovne barve), vse lepo zakrito s kamenji. V takem idiličnem kraju kaj takega najti, to se je tudi deklini zdelo malo več, nego čudno; zato je hitro nesla dotične predmete na — orožništvo v Podgradu. »On« pa: šel je po svetu, Bog ve kam...

Vesti iz Kranjske.

* **Iz Planine** nam poročajo, da je bila tam te dni tolika povodenj, kakoršnje ni bilo, odkar je bil potres v Ljubljani. Tudi »Slovenec« poroča, da je povodenj tako narastla, da so sestanovalci po dolini že bali, da jih prežene iz stanovanj. Vzrok temu naraščanju vode utegne biti izlasti ta, da se je sneg po hribih začel tajati in sili vodovje v dolino. Poplava bo trajala gotovo vsaj do Velikonoči. Veliko škodo trpe mlinarji, ker morajo počivati, in pa vozniki, ki ne morejo izvažati lesa iz kužnjega gozda.

* **Deželni predsednik in ječar.** V »Slovenec« čitamo to-le mično dogodbico:

Včera je dež. predsednik baron Hein prišel v sodno poslopje na Žibjaku. Poslopje, kjer se vrše sedaj porotne razprave, bo po izselitvi sodnih uradov baje služilo nekemu davčnemu uradu. Baron Hein si je hotel ogledati tudi ječe, a ječar ga ni pustil naprej, češ, da brez dovoljenja nihče, tudi baron Hein, ne sme ogledati si ječe. »Slovenec« je radoveden, da-li dotični ječar dobi pohvalo za to?! Morda; morda pa tudi ne!

* **Tečaj za gornike in vinogradnike na Grmu pri Novem Mestu.** Vsled sklepa deželnega zbora v IV. seji minolega leta priredi vodstvo grmske šole letos prvi tečaj za vinogradnike. V tem tečaju, ki se prične 9. marca zjutraj ter se zaključi 15. marca, se bodo gorniki in vinogradniki (torej odrastli ljudje) praktično poučevali v vseh spomladanjih delih novega vinogradništva. V mesecu juniju bo za iste udeležence drug, osem-dnevni tečaj za poletna dela. Tisti gorniki in vinogradniki, ki se žele tega tečaja udeležiti, naj se takoj zglase ustno ali pa pismeno na vodstvu šole. Revnejši udeleženci tečaja dobodo primerno denarno podporo za potovanje in za čas bivanja na Grmu.

Vesti iz Štajerske.

— **Surovost nemških dijakov.** »Slov. Narod« piše: V Gradcu so napadli v nedeljo ob treh zjutraj pijani dijaki redarja Achatza ter so ga bili in suvali, da so mu zlomili dve rebri in so ga sploh tako nevarno ranili, da je njegovo življenje v nevarnosti. Povod temu pretepu je bil sledeči: neki dijak je prosil redarja ognja, a ta ga ni dal, ker ga ni imel, vsled tega so planili pijani dijaki nanj. Grozili so tudi nekemu fjakarju, ta pa se je urno odpeljal in obvestil druge redarje o tem dogodku. Surove mladeniče, ki se znajo le sabljati in razgrajati, so zaprli; dva so dobili na kolodvoru, baš ko sta se hotela odpeljati in uiti. — Nemška kultura poganja čudne evetove.

Vesti iz Koroške.

+ **»Učiteljski dom«** v Celovci. — Celovski rodoljubi so sklenili, napraviti društvo »Učiteljski dom«. O namenu društva piše »Mir«: vzdržavati v učiteljskem naraščaju ljubezen do katoliške vere, ljubezen do materinega jezika in do avstrijske domovine. Da se to doseže, hoče društvo zbirati pripravnike in napraviti jim zavod, v katerem bodo dobro oskrbljeni, a tudi strogo nadzorovani; zavod, ki ima polagoma postati zavetišče učiteljskega stanu, in dom, kjer se bodo zbirali vsi dobromisleči učitelji.

Razne vesti.

Lepi — poštenjaki so bili to! Menimo namreč tiste pseudo-Dalmatince, ki so se svojim našljem uprizorili zaani tolovajski napad na zavod sv. Jeronima v Rimu in so bili zbok tega po laških listih slavljani kakor največi junaki in je bilo njihovo ime tiskano po vsem novinstvu Evrope. Mi smo takoj trdili in pozneji dogodki so nam dali povsem prav, da so ti ljudje, ki so si usojali delati in napatati v imenu jedne cele pokrajine, in katerim je po zaslugi velikega časnikarskega aparata veliki svet tudi verjel, da imajo res mandat govoriti v imenu Dalmacije — da so ti ljudje sami sumljivi subjekti, brez vsacega idejnega čustvovanja in da jih nimalo ne vodijo kaki etični motivi, ampak le zločinska požrešnost.

Kako prav smo imeli se svojo sodbo o teh subjektih, priča vest, prihajajoča iz Rima, da so jednega glavnega teh tolovajev proslulega »profesorja« Pjerotiča v Rimu zaprli nahtevo drž. pravdnštva v Zadru, ker je obdolžen zločina sleparije in izseljevanje.

Takov je tisti Dalmatincec, s katerim se je ponašal naš »Piccolo« in glavna priča za pravo »Dalmatincev« do zavoda sv. Jeronima v Rimu. Dalmacija se menda prav odločno zahvaljuje na tem, da bi jo pred svetom zastopali tak i Dalmatinci!

Loterijske številke, izzrebane dne 5. t. m.:

Brno	31	67	78	87	39
Laomost	8	81	86	39	72

Spominki za sv. Berem, prvo Spoved in prvo Obhajilo. Znana trgovina Josipa Müller v Monakovem (München) je izdala mnogo novih podob, večih in manjših povodom prejemanja sv. zakramentov. Cene so od 15 do 24 kron za 100 komadov pri velikih podobah.

Napisi na podobe se vdobivajo v vseh jezikih.

Ta trgovina je večinoma že znana čč. gg. svečenikom. Ker nimamo do sedaj š: take slovenske trgovine, opozarjamo Slovence na njo, ki nam je za naš denar bolj pravična, nego mnoge naše avstrijske drugoročne trgovine.

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 7. (B.) — Zbornica poslancev. Zbornica nadaljuje razpravo o izjemnem stanju v Trstu. Socialni demokrat posl. Schummeier je menil, da bi se moral obnoviti boj, kakor je bil v marcu l. 1848, da bi končno v Avstriji izvojevali resnično svobodo. Uprava Avstrije je zartarela, zarjavela in predmarčna. Laž igra še vedno največjo ulogo dá, ona zna prodirati do najvišjega mesta. Zakonodajna v varstvo delavcev je nedostatna, o čemer pričajo dogodki o štrajkih zadnjih let, ko se je proti štrajkovecem neopravičeno postopalo z najhujimi sredstvi.

Spopadi med vojaštvom in delavci so posledica brezglavnosti oblastnij. Govornik je na to področno pobijal opis, ki ga je ministerski predsednik podal o dogodkih v Trstu. Elementi, ki ne priznavajo zakonitosti niso »anarhisti« ampak grof Goëss. Ako so ljudje kričali po ulicah: »morilec«, ni bilo naperjeno to proti vojakom, ampak proti onim, ki so vojake zlorabljali. Proglašenje izjemnega stanja ni bilo opravičeno, tudi ne varstvo imetja, ker se med vsemi dogodki ni pripetil noben rop. Izjemno stanje, naj bi pokrilo le nezmiselnosti in nezakonitosti grofa Goëssa. Ministerski predsednik se kaže v resnici drugačnega, nego je v svojih teorijah, s katerimi vodi zbornico za nos. Ako li res hotel, da pride resnica na dan, potem je moral dati zaslišati priče navedene od poslanca Hortisa in drugih poslancev. Končno se je govornik obrnil v ostrih besedah proti poročevalcu Fuchsju, katerega je primerjal krvnikovemu hlapcu. Govornik je apeliral na poslance, naj ne glasujejo proti svojemu prepričanju.

Ministerski predsednik pokriva grofa Goëssa, a parlament, naj bi njega pokrival. Ne iz opozicijskih razlogov, ampak iz globokega prepričanja, je rekel govornik, ne moremo pokrivati ministerskega predsednika. Enkrat treba storiti kraj avstrijski tradiciji, da se o štrajkih rabi sila in da se s puškami in vesali hoče tirati socialna politika mesto, da bi bili delavcem dobrohotni. Porabite moment, je vskliknil govornik, in pokažite, da ne soglašate s tem, kar je bilo izjavljeno z vladne klopi. Pokažite, da je bilo pravo na strani trž. prebivalstva in ne na strani državne oblasti.

Predsednik grof V e t e r je izrekel svoje obžalovanje na nekvalificiranih izjavah govornika proti grofu Goëssu ter je poslanca Schumeier-ja poklical na red. Za Schumeierjem je govoril ministerski predsednik dr. Körber.

(Ker nam je nadaljevanje poročila došlo še le, ko je list moral v stroj, smo je morali odložiti za jutri. Op. ured.)

Odlikovanje.

DUNAJ 7. (B.) Wiener Zeitung« objavlja: Njegovo Veličanstvo cesar je podelil veletržcu Ivanu Scaramangà od Altomonte v Trstu oficirski križ Fran Josipovepa reda. **Avstro-ogrsko poslaništvo v Washingtonu.**

DUNAJ 7. (B.) »Fremdenblatt« priobčuje, da so v skupni proračun za l. 1903 postavljeni stroški za povišanje avstro-ogrskega zastopstva v Washingtonu v poslaništvo.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohišva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tessa, vogal Via Limitanea	ZALOGHE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21
--	--

Telefon št. 670.

Velik izbor »apercarij, zrcal in silk. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurenos.
ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na dan obroda! železnico rano

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

× MIZARSKA ZADRUGA V GORICI ×
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela

× prvo slov. zalogo pohišva ×
× iz odlikovanih in svetovnoznanih to- ×
× varn v Solkanu in Gorici ×

× Antona Černigoj-a ×
katera se nahaja
× v Trstu, Via Piazza vecchia ×
(Rosario) št. 1.
× (na desni strani cerkve sv. Petra). ×
× Konkurenos nemogoča, ker je blago ×
× iz prve roke. ×

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. U. Dr. Ant. Záhorský

prilporeča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu. Piazza Barriera prilporeča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsa itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina

ulica Acquedotto 5. Prodaja vina sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 98 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se prilporeča ter že v naprej zahvaljuje. Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gld. nagrade.

Lepo meblirana soba

za eno osebo je oddati v neki narodni družini, ulica Rossetti. Več se izve v naši tiskarni.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst. Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kcvčkov, za-bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Hiša hlev in 900 sežnjevl zemlje

v Rocolu je na prodaj. Obrniti se je v Rocol hšt. 585, po domače „pri kanarini“.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Proti kašlju in kataru

kakor tudi proti

hripi (influenca)

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrijenju in grlobolu

se prilporečajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccolola Jeroniti, Luciani, Vitali & Vardalasso; v Reki: lekarna Prodan; v Gorici lekarna Cristofolini in Pontoni.

Jaz fina Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušenega mazila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavriani-Auersperg
Grad Gleichenberg
pri Građu.

Blag. gospa Ana Csillag!
Izvolite mi kretom pošte poslati s povzetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za raščo las. Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steier.

Gospa Ana Csillag!
pProsim Vas, da mi kretom pošte pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade.
Ludv. vit. pl. Ljebig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!
Vaše znamenite pomade prosim še en lonček
Grof Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka.
L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!
Dunaj.

Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veselil Vas obvestiti o tem, da siravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja jo bom toplo prilporečala vsem prijateljem in znancem.
Adela Sandreck,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!
Uljudno prosim, da bi mi s poštnim povzetjem doposlala en lonček lasnega mazila.
Gvido grof Starhemberg,
Küpsöd.

Blag. gospa Ana Csillag!
Blagovolite mi Vašega preskušenega mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Dunaj!

Na ukaz Njene ekselence gospe pl. Szögyeni-Marich prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gld.
Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa grofinja se je o vspehu mazila izrazila jako pohvalno. Z odličnim spoštovanjem
Frida Giesä,
komorna gospa Njene ekselence

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavitše avtoritete pri znani za jedino sredstvo, ki ne provzroča izpadanja las, povspenjuje rast istih, poživlja lasnik povspenjuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lusem na glavi kak r tudi brkam naraven lesk ter popolnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gold. 2 gld., 3 gld., 5 gld.
Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštnim povzetjem povsem svetu in tovarne, kamor naj se pošiljajo vsa naročila

Ana Csillag
DUNAJ I,
Seilergasse 5.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.
Grofica Vilma Metternich,
Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po povzetju 1 lonček Csillagovega mazila za raščo las kojega sem že imela.
Spoštovanjem
Kneig. Hohenlohe roj. kneig. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček.
Mejnigrof A. Pallavicini,
Abunij Szemere.

Gospa Ana Csillag!
Za še enkratno pošiljatev enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosim
Kneiginja Karlotä Cöthen
(Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi po poštnem povzetju pošljete še en lonček mazila za lasi.
Spoštovanjem
Baronica Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!
Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vsled česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka.
Vas lepo pozdravlja
Antonija Welonter,
Gorica.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po poštnem povzetju dva lončka Vašega preskušenega mazila za lasi.
Grof Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!
Pošljite mi po poštnem povzetju en lonček Vašega preskušenega mazila za lasi.
Grofica pl. Wurmbrandt,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!
aj.

Prosim, da na spodnji naslov blagovolite poslati za ekselenco gospe grofice Kiehlmannegg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gld. za ohranjenje lasij, kateri je izkazala dobre vspehe.
Spoštovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekselence.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejše oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljastih, jeklenih, zlatih in srebernih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov
za gledališča, kraje in morje z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 uvč. naprej.

Izbor povekševalnih leč
in velikanski izbor modernih lornjet (očala, rocem za ženske) od 1 gld. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem. C. ne jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Prilporeča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega.

— Najfinejše testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Prilporeča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo prilporeča družinam, gosp. krčmarjem in restavratjem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so **dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina**, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljena pod **stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari**. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregostega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . . . liter po 36 kr.

Črna istrska . . . . . „ „ 36 „

Istrski refošk . . . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.**

Prilporeča se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni cen.

Josip Furlan, lastnik.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nabajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenik tudi malih, Angleške ščetke za čistiti obuvata, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čisti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbohe.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Gostilna „Al Transwaal“.

prej „Antico Gobbo“ Via dello Scoglio.

(nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani prilporeča I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v boteljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena. Kroglijšče. Svojim rojakom se toplo prilporeča

Fran Benčič, krčmar.

Odlikovani z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvata po angleškem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvata.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr. častništvo, vsadni, mestni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kakega penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnino, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na **Hinko Giberti, ul. Canale 7 I**

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.